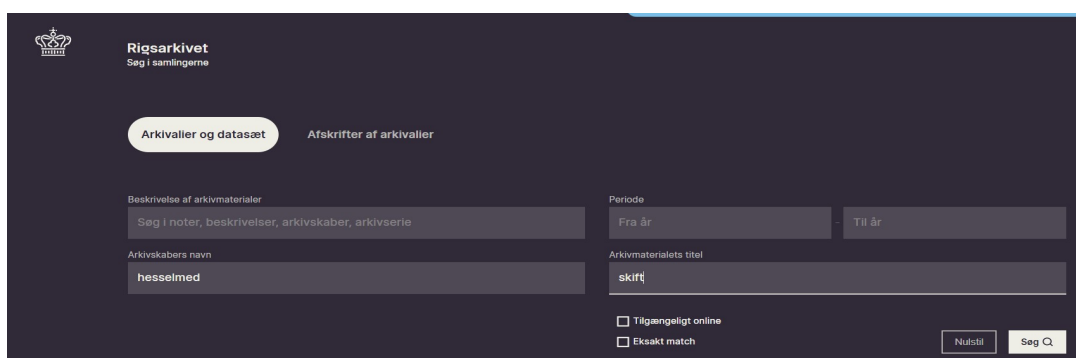

Skifter og dødsanmeldelser plus lidt om hjælpemidler til gotisk skrift .

En vigtig kilde i slægtsforskning er skiftedokumenter. Når en person døde var det vigtigt af få registreret, vurderet og evt. fordelt arven. Det er forskelligt hvem der var myndighed, alt efter hvornår skiftet fandt sted og hvor. På siden [Skiftearkivalier – Kom godt i gang! - Rigsarkivet](#) kan man læse om fremgangsmåden ved forskellige tidsperioder og om det var i byen eller på landet og under et gods. Når det var på et gods var skiftemyndigheden godset, så her skal man vide godsets navn.

Jeg vil her give et eksempel på et skifte efter konen til min forfader på et gods, Hesselmed, som ligger i Sydvestjylland. Min forfaders kone, Elle Thomasdatter, døde i 1750 så det er over hendes død vi skal finde et skifte. (Manden, min tip x 3 oldefar, Jes Nielsen, giftede sig igen med hende der blev min tip x 3 oldemor, Mette Hansdatter)

For at få adgang til skiftedokumenter skal man søge på [Rigsarkivet](#)

Rigsarkivet
Søg i samlingerne

Arkivalier og datasæt Afskrifter af arkivalier

Beskrivelse af arkivmaterialer
Søg i noter, beskrivelser, arkivskaber, arkivserie

Arkivskabers navn
Hesselmed

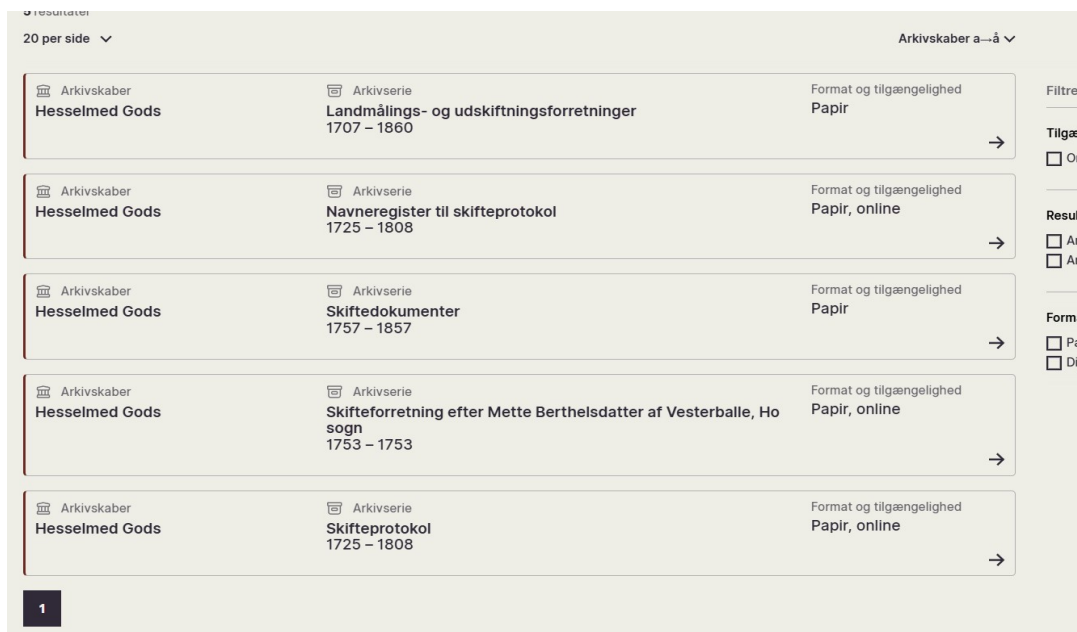
Periode
Fra år - Til år

Arkivmaterialets titel
skift

☐ Tilgængeligt online
☐ Eksakt match

Nulstil Søg

Ved arkivskabers navn skriver jeg **Hesselmed**, det gods min tip x 3 oldefar hørte under, og ved arkivmaterialets titel skriver jeg bare **skift** og klikker derefter på søg. Der fremkommer nu følgende hvori ”skift” indgår.

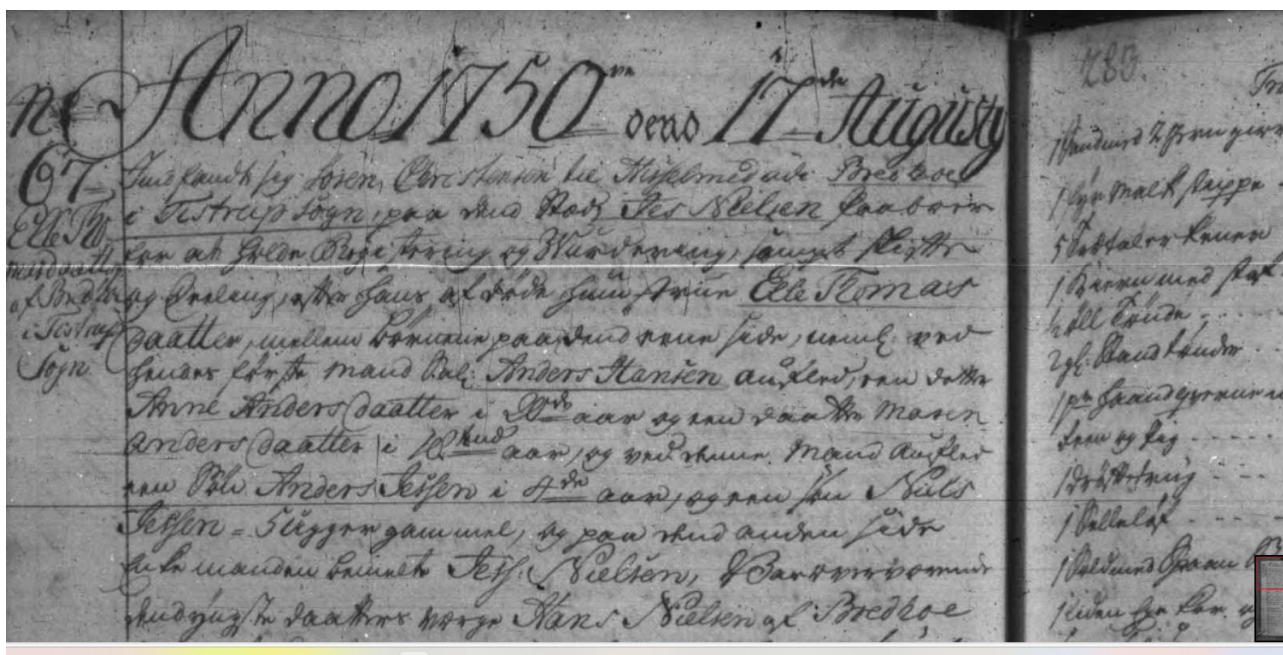

Arkivskaber	Arkivserie	Format og tilgængelighed	Filtrer
Hesselmed Gods	Landmålings- og udskiftningsforretninger 1707 – 1860	Papir	Tilgængelighed ☐ Online
Hesselmed Gods	Navneregister til skifteprotokol 1725 – 1808	Papir, online	Resultat ☐ Arkiv ☐ Arkiv
Hesselmed Gods	Skiftedokumenter 1757 – 1857	Papir	Format ☐ Papir ☐ Digital
Hesselmed Gods	Skifteforretning efter Mette Berthelsdatter af Vesterballe, Højsogn 1753 – 1753	Papir, online	
Hesselmed Gods	Skifteprotokol 1725 – 1808	Papir, online	

1

Jeg klikker på **Navneregister til skifteprotokol**, åbner **Læs Arkivaliet** og søger på Elle Thomasdatter. Hende finder jeg hurtigt og der er en henvisning til side 283 i skifteprotokollen.

Den åbner jeg nu tilsvarende og finder skiftet dateret den 17. august 1750.

Skifter er vigtige i slægtsforskning af flere grunde. Dels er der en optegnelse over alt af mindste værdi i boet, dels er der en optegnelse af alle der er arveberettiget. f.eks. får man i skiftet her oplyst at Elle har været gift før med en mand der hed Anders Hansen med hvem "hun har avlet" 2 børn, nemlig Anne, 20 år og Maren 10 år. Med Jes Nielsen har hun fået 2 børn, nemlig Anders, 4 år og Niels, 5 "ugger" gammel. Ofte, når en enke giftede sig igen, fik det førstefødte barn navn efter hendes afdøde mand og navneopkaldet efter farfaderen måtte så vente til den næste søn. (førstefødte søn blev normalt opkaldt efter farfaderen). Det gjorde sig også gældende her. Så vi kan konkludere at Anders er død mindst 4 år før og at Elle formentlig er død i barselssengen, hun har lige født Niels.

Nu er der jo problemet med gotisk skrift, det kan være svært at læse ud over at der er mange gamle vendinger. Her kan man få hjælp af en hjemmeside der hedder transkribus [Models - Transkribus](#)

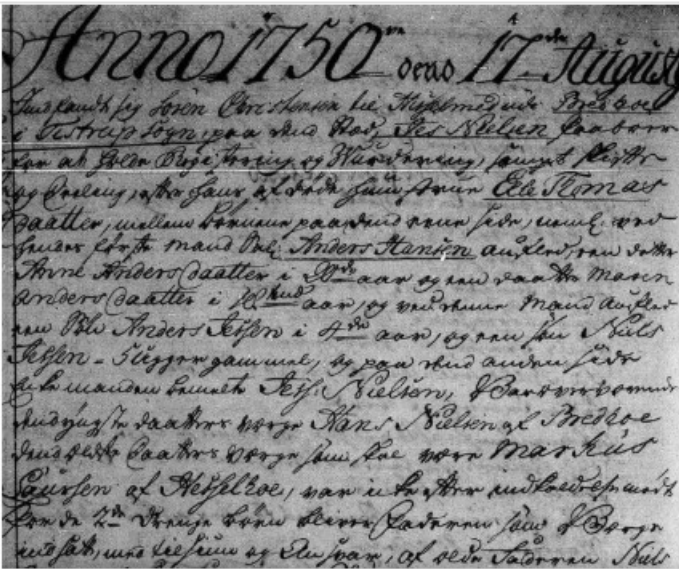
ID	MODEL TITLE	LANGUAGES	WORDS	LABELS	DATE CREATED
356425	The Text Titan I ter Super Model Featured	Danish, Dutch; Flemish	+9	31 127 219	Jun 11, 2025
51170	The Text Titan I Super Model Featured	German, Dutch; Flemish	+4	0	Apr 5, 2023
309753	Dutch Dean Super Model Featured	Dutch; Flemish		24 721 830	Mar 19, 2025
309713	Dansk Dokumentalist Super Model Featured	Danish		12 849 906	Mar 19, 2025
265149	German Genius Super Model Featured	German		21 100 000	Jan 14, 2025

Hvis man klikker på Dansk Dokumentarist og uploader et billede af en gotisk tekst skal man bare vente til den er klar med en tolkning. Det kan gå hurtigt men også tage halve timer inden det har oversat den ønskede tekst. Programmet kan i øvrigt også være nyttigt for vores børn når de skal

læse vores håndskrevne noter.

I eksemplet ”oversætter” den starten af skiftet således:

Quick Text Recognition

+

-

Anno 1750er den 17de August
Indfandt sig Søren Christensen til Myelmed udi Bredleve
i Tistrup Sogn, paa dend Stæd, Jes Nielsen faabrer
for at holde Begistering og Vurdering, sampt skiftte
og Deeling, efter hans af ærde hun strue Elle Thomas
daatter, mellem børnene paa dend eene side, neml: ved
hendes förste mand Sal: Anders Hansen aufled, een dette
Anne Anders daatter i 20de aar og een daatter Maren

Det er ikke helt perfekt oversat, men meningen kan man nok regne sig frem til. Hesselmed bliver til Myelmed, Bredhoe til Bredleve, paaboer til faabrer og Registrering til Begistering, Programmet bliver løbende ”trænet” så det bliver bedre og bedre.

Hvis det drejer sig om en afdød i perioden 1851 – 1919 forholder det sig lidt anderledes. Skiftemyndigheden er enten i købstad, herred eller birk, hvor den afdøde boede.

Jeg vil her give et eksempel på hvordan det foregik da min morfar døde i 1917. Han døde den 2. juni 1917 og mine morforældre boede da i Salten i Them sogn.

Først har jeg brug for at vide hvilken myndighed der håndterede dødsfaldet. Til det brug er hjemmesiden DigDag.dk uundværlig.

Jeg åbner DigDag.dk og får følgende skærbillede:

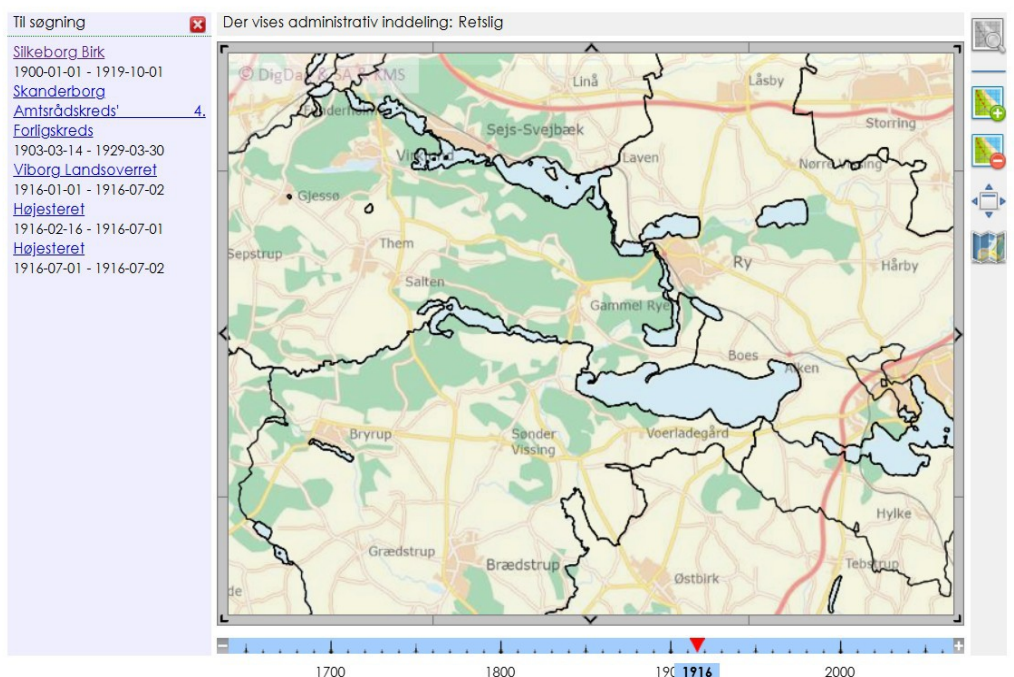
Almindeligt kort ↗

Her prikker jeg ind ved **retlig** og fører skyderen i bunden hen til ca. 1917. Derefter forstørrer jeg kortet ved + i øverste højre hjørne og fører rammen hen så den dækker Salten og klikker på Salten. (Man flytter rammen ved at klikke på pilene i hjørnerne og i midten).

Så får jeg følgende billede, kan evt. tage lidt tid:

Almindeligt kort ↗

Jeg kan nu se at skiftemyndigheden var Silkeborg Birk Så kan jeg søge på Rigsarkivet og indtaster ved *arkivskabernavn* **Silkeborg Birk** og ved *Arkivmaterialeets titel* **skift**. Derefter klikker jeg på knappen **søg** og får følgende resultat:

19 resultater

20 per side

Arkivskaber a—å

Skjul filtre

Arkivskaber

Silkeborg Byfoged-Silkeborg Birkedommer

Arkivserie

Dokumenter til skifteprotokoller
1855 – 1862

Format og tilgængelighed
Papir

→

Arkivskaber

Silkeborg Byfoged-Silkeborg Birkedommer (m.fl.)

Arkivserie

Dødsanmeldelses- og skifteprotokol
1854 – 1961

Format og tilgængelighed
Papir, online

→

Arkivskaber

Silkeborg Byfoged-Silkeborg Birkedommer (m.fl.)

Arkivserie

Dødsanmeldelsesprotokol
1854 – 1961

Format og tilgængelighed
Papir, online

→

Arkivskaber

Silkeborg Byfoged-Silkeborg Birkedommer

Arkivserie

Navneregister til skifteprotokoller
1854 – 1879

Format og tilgængelighed
Papir

→

Arkivskaber

Silkeborg Byfoged-Silkeborg Birkedommer

Arkivserie

Skiftebreve
1863 – 1896

Format og tilgængelighed
Papir

→

Arkivskaber

Silkeborg Byfoged-Silkeborg Birkedommer

Arkivserie

Skiftedokumenter
1899 – 1908

Format og tilgængelighed
Papir

→

Filtrer efter

Tilgængelighed

☐ Online

Resultattype

☐ Arkivskaber

☐ Arkivserie

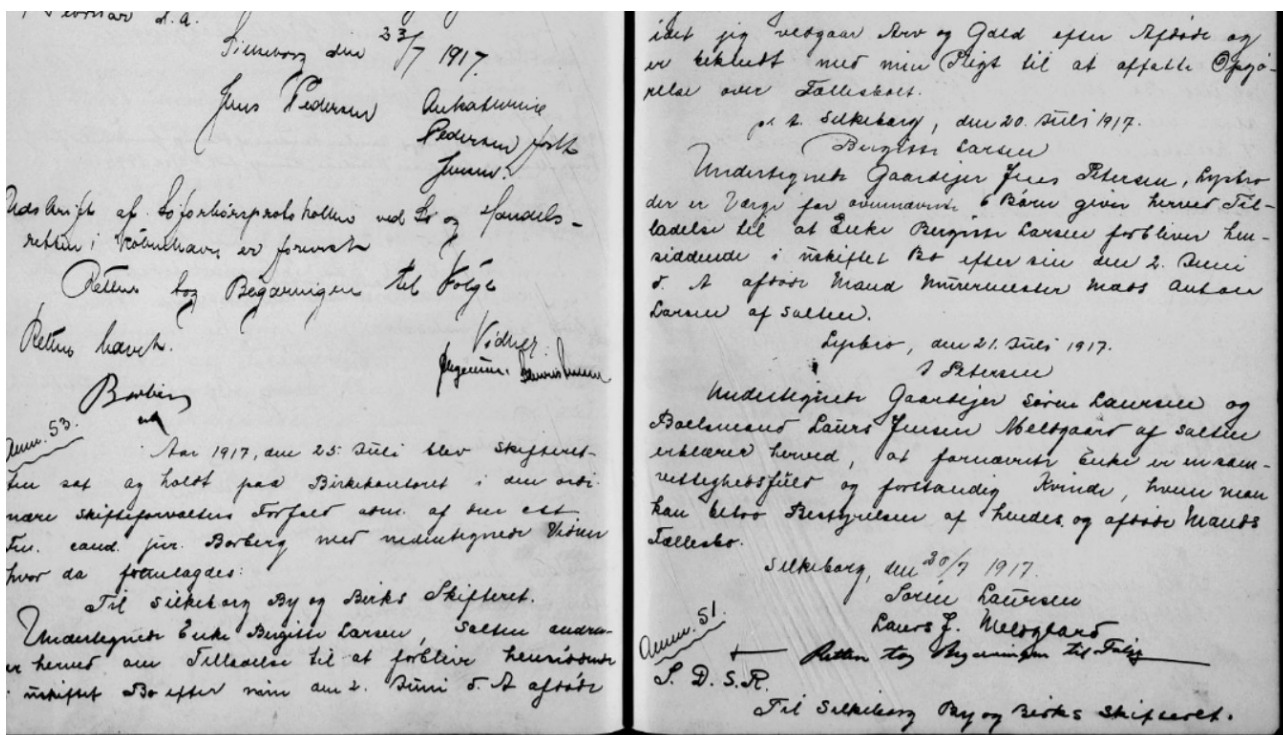
Format

☐ Papir

☐ Digitalt skabt

Til toppen

Jeg kan nu vælge navneregister til dødsanmeldelsesprotokol og finde min morfar. Her er en henvisning til folio 53 (sidenr.) i dødsanmeldelsesprotokollen og en henvisning til folio 436 i dødsanmeldelses og skifteprotokollen.

Man kan også finde min morfars dødsattest, igen skal man bruge digdag.dk til at finde ud af hvilken lægekreds Salten hørte under, her skal man klikke på **+tegnet** ud for **øvrige** når man har åbnet digdag.dk og derpå på **lægekreds**. Vi kan nu se at Salten hørte under Silkeborg Lægekreds i 1917. Man taster nu Silkeborg Lægekreds ind ved arkivskabernavn og dødsattester ved Arkivmaterialets titel. Jeg kan nu finde min morfars dødsattest. Dødsattesterne er anført kronologisk.

B.**Dødsattest udstedt af en Læge.**

(Denne Blanket maa ikke benyttes til Børn under 1 Aar, ej heller i Tilfælde af Selvmord eller Død ved uheldig Hændelse — jfr. Lov af 4. Maj 1875).

1) Fulde Navn (for gift Kvinde, Enke, forlovet eller fraskilt tidligere Pigenavn), Ugift, gift, Enkemand, Enke.	Mads Anton Hansen gift	
2) Født.	Fødselsdag og Aar. 17 Jan. 1878	Fødested. Helsingør i Vig Sogn.
3) Stilling og Næringsvej. (Egen, Mandens, Forældrenes, eller de hos hvem Altså havde Ophold; eventuelt om under offentlig Forsorg; for udenfor Ægteskab følte Børn Moderens Navn og Stilling).	Gaardejer.	
4) Bopæl (sidste faste Opholdssted).	Købstad: (Handelsplads): Gade, Husnummer, Etage. — Landet: By, Sogn. Løkken By. Thum Sogn.	
5) Død.	Dødsdag. 2 Juni 1917	Alder. 39 Aar.
6) Dødsstedet. Har Dødsfaldet fundet Sted paa Sygehus eller Klinik, anføres det.	Købstad: (Handelsplads): Gade, Husnummer, Etage. — Landet: By, Sogn. Løkken By. Thum Sogn.	
7) Dødsårsagen og de væsentligste Komplikationer.	a) Hvis Lægen selv har behandlet afløder: <i>Pneumoniae cruposa</i> b) Altså er Lægen behandlet af Lægen c) Hvis ingen Læge har behandlet afløder: <i>Rest.</i>	
8) Sygdommens Varighed.	10 Dage	
9) Dødsteget (maa angives nøjagtigt. Udtryk som „de almindelige“ o. l. kan ikke benyttes).	Hvor	

Undertegnede Læge har d. 4 Juni 1917 synet Liget af Mads Anton Hansen, og forefundet de ovenfor angivne sikre og utvivlsomme Dødsteget.

Kristian
Kirkelæge, Ticheborg.
(Lægens Navn og Adresse tydelig skrevet).

Indført i _____ Sogns Kirkebog d. _____

Jordpaakastelse _____